D • N
21/6 1949

Inför avgörandet i Östasien

Att det som skett i Kina under de senaste månaderna innebär en väldig förändring i den politiska världsbilden har länge varit uppenbart, men de internationella återverkningarna av den kommunistiska frammarschen har hittills varit anmärkningsvärt få. De båda mest berörda stormakterna, Ryssland och Amerika, har intagit en utpräglat passiv hållning. För ryssarna har det varit vinning nog att Amerika utan deras — åtminstone utåt synliga — ingripande förlorat positioner och inflytande. Amerikanerna å sin sida har funnit det hopplöst att fortsätta försöken att genom materiellt stöd hjälpa nationalistregimen att hålla stånd mot kommunisterna.

Mycket tyder emellertid på att denna onaturliga stiltje kring ett så viktigt avgörande håller på att ta slut. På det diplomatiska området gav Vysjinskij en liten antydan härom när han vid Parismötets början drog upp frågan om det japanska fredsfördraget och därmed på en omväg aktualiserade även det kinesiska problemet. Än viktigare är det emellertid att själva krigsutvecklingen inom en relativt nära framtid måste driva fram avgöranden och ställningstaganden som stormakterna i det längsta dragit sig för. Det är blott en tidsfråga när den brittiska kronkolonin Hongkong befinner sig i operationsområdet, och på brittiskt håll spörjer man allt oroligare om kolonin skall lämnas i fred eller utsättas för en direkt eller indirekt attack, som mångdubbelt skulle öka riskerna för Kinakrigets utveckling till en internationell konflikt. Engelsmännen befinner sig i ett ytterst besvärligt dilemma. De önskar å ena sidan, som Bevin så kraftigt underströk inför Blackpoolkongressen, upprätthålla normala handels- och andra förbindelser med Kina utan hänsyn till om det styres av en kommunistisk, antikommunistisk eller kuomintangregim. Å andra sidan har de bestämt förklarat att kolonin skall hållas, en deklaration som förlänats ökat eftertryck genom avsändandet av betydande förstärkningar till Hongkong och försvarsminister Alexanders besök på ort och ställe.

Alexander har efter hemkomsten yttrat att han nu kände större tillförsikt, men man kan på ansvarigt brittiskt håll knappast hysa några illusioner om möjligheten för ett par med relativt blygsamma flott- och flygstridskrafter förstärkta divisioner att någon längre tid hålla ön Hongkong, för att inte tala om tillhörande områden på fastlandet. Men även om det, såsom väl förefaller troligast, inte blir fråga om ett direkt anfall, förblir läget prekärt. Hongkong kan i stor utsträckning avskäras från tillförsel, dess handel kan helt kvävas och — det allra allvarligaste — kommunisterna på platsen står utan tvivel beredda att sätta i gång oroligheter som med hänsyn till den utbredda kinesiska oviljan mot britternas innehav av Hongkong skulle kunna bli ytterst farliga.

Fastän Hongkong nu står i förgrunden för intresset, har även Kinakriget i stort nått ett sådant skede att västmakterna icke kan underlåta att ta sin politik under omprövning. Den kommunistiska vågen väller fram snabbare än beräknat och hotar att av bara farten fortsätta in över områden som är av vitalt strategiskt och ekonomiskt intresse för västmakterna, främst då Bortre Indien och Indonesien. Marken där är väl beredd. I Indokina håller fransmännen med knapp nöd den kommunistledda oavhängighetsrörelsen stången, i Burma spelar kommunister av olika schatteringar en framträdande roll i inbördeskriget, på Malackahalvön har den röda revoltrörelsen bragts under kontroll, men är ingalunda helt nedkämpad, i Siam råder stor inre osäkerhet, och i Indonesien erbjuder den endast nödtorftigt bilagda konflikten med holländarna god jordmån för extremisterna. Mot denna bakgrund är det särskilt allvarligt att den till Indokina gränsande kinesiska provinsen Yünnan, som västmakterna tidigare hoppats skulle bli en stark motståndsö, visar tecken till att utan större motstånd övergå till kommunisterna.

Den situation som uppstått i Sydöstasien har av både amerikanska och brittiska observatörer liknats vid den som rådde i Sydösteuropa när Grekland höll på att duka under för trycket från det ryska blocket. Svårigheterna att dra upp en militär och politisk stoppgräns i Asien är otvivelaktigt större än då det gällde Grekland och Turkiet, men det tycks dock vara den metoden man nu tänker sig på västmaktshåll. Enligt en av de mest välunderrättade skribenterna i Washington gick utrikesminister Acheson före sin avresa till Paris med på den av den nye försvarsministern Johnson förfäktade linjen att det måste vara slut på avvaktandet och att en aktiv politik måste utformas. Grundtanken i denna skulle vara att även om det inte längre går att göra något åt Kina, så skall man åtminstone söka förhindra att resten av Asien kommer under kommunistiskt och därmed i sista hand ryskt inflytande. En linje skall dras upp liknande den i Sydösteuropa och speciell uppmärksamhet ägnas nyckelstaten Indokina samt den för den amerikanska Stilla havs-strategin betydelsefulla ön Formosa utanför Sydkinas kust. Vilken form de amerikanska insatserna skulle få har icke antytts, men det ligger naturligtvis närmast till hands att tänka sig hjälp både ekonomiskt och med krigsmateriel.

Redan innan man i Washington kommit fram till dessa överväganden syns man emellertid ha blivit övertygad om att ett framgångsrikt försvar i Asien inte kan bedrivas om det inte sker i samarbete med de inhemska antikommunistiska nationalitetsrörelserna. Det är sålunda betecknande att den överenskommelse som för några år sedan kom till stånd i Indokina och som innebar att södra delen av landet får ett slags självstyrelse under den antikommunistiske nationalisten kejsar Bao Dai under flera månader föregåtts av enträgna amerikanska framställningar i Paris. Liknande démarcher har även gjorts i Haag i fråga om Indonesien. Att erfarenheterna från Indien, som nu framstår som en stabiliserande faktor i Fjärran Östern av allt större betydelse, betytt mycket för den amerikanska inställningen står utom varje tvivel.

DAGENS NYHETER
utkommer
icke
Midsommardagen
(fredagen den 24 juni)

USA och kommunismen

Den amerikanska aktionen mot kommunister är till stor del nödvändig eller åtminstone starkt motiverad. Kommunismen är, såsom man ofta betonar, inte ett politiskt parti som andra, utan snarare en sammansvärjning, inriktad på att med främmande makts stöd störta det egna landets fria statsskick. Att låta kommunister tjänstgöra på poster som ger insyn i frågor av utrikespolitisk och militär betydelse — och detta gäller en stor del av den offentliga förvaltningen och den privata företagsamheten — är därför liktydigt med att underlätta förräderiet. Vad som framkommit visar också att Ryssland sedan länge genom kommunistiska amerikaner bedriver spionageverksamhet i USA.

Allt flera uppgifter tyder emellertid på att utrensningsaktionen företer överdrivna och farliga drag. Den sträcker sig till områden där den politiska inställningen saknar den vikt för det allmänna som gör ett inskridande befogat. Den gäller personer som för länge sedan varit anslutna till kommunistpartiet eller blott haft lösa förbindelser med detta parti eller enskilda medlemmar av partiet. Den tar former som ter sig på en gång löjeväckande och meningslösa. I stort sett bevaras visserligen den amerikanska rättsstatens principer om offentlighet och noggrann prövning av de anklagades skuld, men själva det misstänkliggörande som följer med en anklagelse och en undersökning tenderar att medföra orättvisor och att skapa hets och oro.

En rad exempel på dessa förhållanden har givits av Dagens Nyheters korrespondent i USA. För dagen skall en speciell fråga beröras: den akademiska friheten under aktionen mot kommunismen. På denna punkt har två skilda grundsatser hävdats. Den amerikanska sammanslutningen av universitetslärare, som länge och i stort sett med framgång verkat för total akademisk frihet, har uttalat att medlemskap i det kommunistiska partiet inte bör vara skäl till entledigande från en universitetsbefattning. Åtskilliga amerikanska universitet har däremot gjort gällande att en kommunist genom sin åskådning är förhindrad att verka som fri forskare och undervisare och har därför i den akademiska frihetens namn ansett sig kunna avskeda kommunistiska lärare.

De strider som förts i denna fråga vid staten Washingtons universitet i Seattle har föranlett en utförlig redogörelse från universitetsmyndigheternas sida (Communism and Academic Freedom, University of Washington Press). I början av detta år avskedades tre professorer från universitetet; anledningen var att vederbörande var medlemmar av det kommunistiska partiet — ett förhållande som de länge vägrade att vidgå. Detta beslut av universitetsstyrelsen fattades efter ingående överläggningar: en kommitté av professorer hörde de anklagade och ett stort antal vittnen (protokollen sägs omfatta 3.000 sidor), dess majoritet uttalade sig mot entledigande, men en minoritet, stödd av universitetets rektor, krävde aktion.

De regler i universitetsstatuterna som åberopades är ungefär desamma som vid andra amerikanska universitet. En lärare kan avskedas bland annat för inkompetens, bristande plikttrohet, ohederlighet och immoralitet. Mot avskedande anfördes att dessa bestämmelser enligt fast praxis inte var tillämpliga på en viss politisk åskådning och att den akademiska frihetens av universitetet hyllade grundsats gjorde ett ingripande på grund av en lärares åskådning omöjligt. För avskedande anfördes bland annat av universitetets rektor att de anklagade äventyrade den akademiska friheten vid universitetet genom anslutning till ett parti som ville undanröja Amerikas fria institutioner. Vidare förklarade rektorn att den akademiska friheten krävde att inga dogmer eller partiband hindrade "ett fritt sökande efter sanning"; "läraren och forskaren måste vara fri att tänka och upptäcka och tro, annars uppstår ingen ny tanke, ingen upptäckt, intet framsteg".

Det sofistiska i denna bevisföring ligger i öppen dag. Utan tvivel kan en viss tro — religiös eller politisk — bli hinderlig för fri forskning, men den akademiska friheten kan ju rimligen därför inte innebära förbud mot att hysa en bestämd åskådning; i själva ordet ligger tvärtom ett krav på tolerans mot skilda åskådningar. Tvivelaktigt är också att mot en lärare som inte gjort sig skyldig till politisk agitation i denna sin egenskap eller eljest brutit mot gällande bestämmelser anföra att hans partis verksamhet k a n bli farlig för den akademiska friheten.

Kvantitativt har de ingripanden som skett ingen större betydelse — belysande är att Washingtonuniversitetet har 1.400 lärare. Men att vad som skett i Washington och på flera andra håll är farligt ur den akademiska frihetens synpunkt är likafullt obestridligt.

Stockholms stadsfullmäktige
kallas härmed till
extra sammanträde
tisdagen den 28 juni 1949 kl. 18.

HYLLOR
praktiska konstruktioner för kontor arkiv bibliotek laboratorier privatinredn.

Sparrings
Brännerigatan 5
Tel. 41 53 15—42 55 44 Stockholm Sö. Utställn.: Riddargat. 3. Tel. 67 36 50

Meddelande till tidningsabonnenter i Stockholm med förorter

Under tiden 1/6—15/9 1949 kunna undertecknade tidningar **icke mottaga anmälan om adressändring per telefon.** Anmälan måste liksom föregående år göras skriftligen och vara tidning till handa minst 3 arbetsdagar i förväg för att det abonnerade exemplaret skall komma till den nya adressen fr. o. m. önskad dag.

Stockholm i maj 1949

DAGENS NYHETER — MORGON-TIDNINGEN
STOCKHOLMS-TIDNINGEN — SVENSKA DAGBLADET

Följande Stockholms stads kontor och expeditioner komma att i nedan angiven omfattning *hållas öppna* midsommarafton samt lördagen den 25 juni 1949.

Kontor och exp.	Öppna under midsommarafton	Öppna under lördagen den 25/6
Barnavårdsnämnden Expeditionen för mottagande av anmälningar	10.00—12.00 (jourtjänstgör.)	10.00—12.00 (jourtjänstgör.)
Centraldispensären Jourtjänst för distriktsmottagningar	10.00—12.00	10.00—12.00
Fattigvårdsnämnden Expeditionen	10.00—12.00 (jourtjänstgör.)	10.00—12.00 (jourtjänstgör.)
Hamnstyrelsen Hamnkontoret	8.00—13.00	8.00—13.00
Hamnkassakontoret och övriga avdelningar	—	8.30—13.00 (jourtjänstgör.)
Slusskontoren	Öppna i vanlig ordning	Öppna i vanlig ordning
Hyresnämndernas centralkansli Endast för ingivande av framställning ang. ogiltigförklaring av uppsägning.		10.00—12.00
Hälsovårdsnämnden Epidemiavdelningen (tel. 10 39 32)	13.00—14.00	13.00—14.00
Kyrkogårdsnämnden Endast för telefonbeställningar av gravöppningar och jordfästningstider		11.00—12.00
Renhållningsverkets budningskontor L:a Nygatan 5	9.00—12.00	9.00—15.00
Sjukhusdirektionen Sjukhuscentralen och blodgivarcentralen (ständig telefonvakt)	9.00—14.00	9.00—14.00

Expeditionstider under midsommarhelgen

22 juni .... 9.30—14
23 „ (midsommarafton) .... stängt
25 „ Avdelningskontoren .... stängt
25 „ Huvudkontoren .... 9.30—14*

* Huvudkontoren hållas endast öppna för insättningar och uttagningar.

STOCKHOLMS LÄNS SPARBANK — STOCKHOLMS STADS SPARBANK

POSTTRAFIKEN
i Stockholm under midsommarhelgen 1949.

Postanstalternas öppethållande.

Postanstalt	Midsommarafton	Midsommardagen	Lördagen den 25/6
Tullpostkontoret Kungsgatan 76	9.30—10.30	9.30—10.30	öppet till kl. 15
övriga postanstalter	öppna till kl 15	stängda	öppna till kl. 15

BREVBÄRINGEN.
Midsommardagen: inställd.
Lördagen den 25 juni: endast första brevbäringsturen fullgöres.

BREVLÅDTÖMNINGEN.
Midsommarafton: brevlådtömningsturne kl. 21—23 inom inre staden indrages.
Midsommardagen: brevlådtömningsturen kl. 22—24 inom inre staden indrages.

Avsändare av inbetalningskort böra beakta, att postgirokontoret är stängt 23—26 juni 1949. Under samma tid hålles jämväl Statens intressekontor stängt.

POSTDIREKTÖREN.

Undertecknade
Hypoteksinstitutioner
hålla sina kontor STÄNGDA
Lördagen den 25 juni 1949

Sveriges Allmänna Hypoteksbank
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa
Svenska Bostadskreditkassan
Mälarprovinsernas Hypoteksförening
Stockholms Stadshypoteksförening
Upplands Stadshypoteksförening
Stockholms Stads Bostadskreditförening
Östra Svealands Bostadskreditförening

till LONDON

från STOCKHOLM
23/6, 21/7, 4/8, 18/8, 1/9, 15/9, 29/9.
från LONDON
2/7, 16/7, 30/7, 13/8, 27/8, 10/9, 24/9, 8/10.
EXTRATUR 7/7!
"BELOOSTROV" och "SESTRORETSK"
A/B NYMAN & SCHULTZ
Vasagatan 8. Tel. 11 63 83, 20 18 21.

RES till PARIS eller RIVIERAN
Sällskapsresa till Paris 2/7, 16/7, 30/7, 13/8, 3/9, 1/10. 10 dagar 375:—, allt ingår.
Till Paris—Rivieran—Schweiz, 15/7, 30/7, 26/8, 14/9. 16 dagar 675:—. Allt ingår.
Goda hotell. Van reseledare. Begär prospekt.
GEORGE BJARNE SÄLLSKAPSRESOR, Bergsundsgatan 9, 9—17, Tel. 44 70 99.

LONDON
Specialflygplan (DC-3) avgår från Stockholm 24/6.
Retur från London 5/7.
Tur och retur kr. 355:—
Ev. även enkla biljetter.
Svar till "Specialresa London — 210", 23 53 00 (Telefonsvar).

DEN SLANKA LINJEN
I vackert bel. Mälarbaden på vårt spec. för avmagringsdiet grundade rekreationshem, blir Ni snabbast av med överflödig vikt. Tennis, bad, fiske, vackra skogspromenader.
SOLVIKS VILOHEM, Mälarbaden, Torshälla.

Genom återbud
lediga rum under midsommar och sommarsäsongen.
TÄLLBERGS TURISTHOTELL
TÄLLGÅRDEN. TÄLLBERG.
Telefon namnanrop: Tällgården. Rumsbeställningen, Tällberg.

Kooperativa förbundets
kontor och lager
hålles stängda
midsommarafton den 23/6
och lördagen den 25/6

ÖSTERMANS SERVICE
Midsommarafton stänges våra verkstäder kl. 11.30.
Lördagen den 25/6 stängt.
AB HANS ÖSTERMAN
"Söderservice" Ölandsgatan 39. — "Centrumservice" Grev Turegatan 3—5. — "Norrservice" Vanadisvägen 4.

Rikstelefonbyrån i Stockholm
hålles stängd lördagen den 25 Juni 1949.
Distriktschefen

ELLEN LINDHS MODEAFFÄRER
och SORG-hattavd.
S:T ERIKSGATAN 54 o. 57
Midsommarafton öppet till kl. 16
Lördagen den 25 juni *STÄNGT*

Stockholms Enskilda Varubelåningar
Lördagen den 25 Juni 1949 hålles stängt.
Midsommarafton öppet 9—14.

AKTIEBOLAGET SVENSKA SHELL
HUVUDKONTOR
OCH
FÖRSÄLJNINGSKONTOR
äro stängda lördagen den 25 juni

Meddelande från ASG
För att bereda vår personal sammanhängande ledighet under midsommarhelgen hållas våra kontor och magasin stängda.
Midsommarafton kl. 12.00.
Lördag den 25 juni hela dagen.
A.B. SVENSKA GODSCENTRALER
In- och utrikes transporter. Stockholmskontor Tel. 67 05 80.

ÖSTERMANS "SÖDERSERVICE"
hålles stängd för semester under tiden den 27/6—9/7.
Under denna tid hänvisas ärade kunder till verkstäderna:
"Centrumservice", Grev Turegatan 3—5 | "Norrservice", Vanadisvägen 4.
AB HANS ÖSTERMAN

JOHANNES Pastorsexpedition
hålles stängd torsdagen den 23 och lördagen den 25 juni.

Adolf Fredriks Pastorsexpedition
hålles stängd Midsommarafton.

Stockholms erkända centralsjukkassas
samtliga kontor
hållas stängda
torsdagen den 23 Juni
(Midsommarafton)
och
lördagen den 25 Juni.

NORGERESOR
10 dagars bussresa med Stockholm som utgångspunkt. Resan går genom Värmland och Norges vackraste fjällområden. En dagstur med båt på Sognefjord. En dag i Oslo. — Pris kr. 374:—. Avresa 2/7, 16/7, 30/7, 13/8

SKID- och FRILUFTSFRÄMJANDETS RESEBYRÅ,
Vasagatan 16, Stockholm.
Telefon 23 43 50.

Pastorsexpeditionen i Högalid
hålles jämlikt domkapitlets medgivande STÄNGD MIDSOMMARAFTONEN. Den är öppen i vanlig ordning lördagen den 25 juni.

Oscars pastorsexpedition
stängd midsommarafton den 23 juni.
PASTORSÄMBETET.

Dagens semestertips
AIX-les-BAINS
Savoie — Frankrike
HOTEL BERNASCON
rekommenderas
Upplysningar genom
Fred KREMEN
Wittstocksgatan 30 — Sthlm
Tel. 67 50 84.

© Tingstensamlingen — Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.